

Ylijohtaja, osastopäällikkö Maija Strandberg
Neuvotteleva virkamies Sinikka Mustakari

Valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto

Ajankohtaiset asiat ja budjettivaikutukset talousarvioesityksessä 2026 sekä omistajaohjausta koskevat asiat kolmannessa lisätalousarvioesityksessä

Ajankohtaiset asiat

Hallituksen investointiohjelman rahoittaminen

Hallitus toteuttaa vaalikauden aikana määräaikaisen neljän miljardin euron investointiohjelman. Investointiohjelma rahoitetaan noin 3 miljardin osalta valtion yhtiöomistuksista kertyvillä omaisuustuloilla, joten investointimenot eivät lisää valtion velanottotarvetta hallituskauden aikana. Omistajaohjaus on tehnyt suunnitelman investointiohjelman rahoittamiseksi omalta osaltaan. Suunnitelma koostuu perustason (1,1 mrd.€) ylittävistä vuotuisista osinkotuloista, tunnistettujen yhtiöiden ylipääomitusien ja ylikvuideettien purusta sekä mahdollisista yritysjärjestelyistä ja noteerattujen yhtiöiden osakemyynneistä. Lisäksi Veikkaus Oy:n yksinoikeustoimiluvan korvauksesta rahoitetaan investointiohjelmaa vuonna 2026. Vuonna 2024 investointiohjelman rahoitusta kertyi 352M€, ja vuonna 2025 rahoitusta ennustetaan kertyvän noin 840 M€, joten investointiohjelman rahoituksen pääpaino kohdistuu vuodelle 2026.

Omistajaohjauksen tavoitteena on ollut rahoittaa investointiohjelmaa mahdollisimman paljon tehostamalla valtio-omisteisten yhtiöiden taserakenteita ja purkamalla ylipääomituksia sekä ylikvuideettejä. Erityisesti tähän liittyvää potentiaalia on tunnistettu valtio-omisteisissa erityistehtäväyhtiöissä. Tavoite on edennyt heikosti johtuen ministeriöiden välisistä eriävistä näkemyksistä.

Jos investointiohjelmaa päädytään rahoittamaan myymällä hyvää osinkovirtaa tuottavia pörssiyrityksiä, johtaa myös se valtion velanottotarpeen kasvuun tulevaisuudessa. Valtion omistuksen tilalle myyntitilanteissa välttämättä löydy kotimaista pääomaa, vaan omistusosuudet helposti siirtyvät ulkomaille.

Omistajapolitiittisen periaatepäätöksen mukaisesti valtio-omistaja arvioi omistusjärjestelyjä ja yhtiöiden optimaalista omistusrakennetta huolellisesti ja suunnitelmallisesti hallituskaudella Tällä hetkellä käynnissä on Postin listautumismyynti ja anti, jonka tavoitteena valtio-omistajalla on luoda yhtiölle mahdollisimman hyvä kehityspolku sekä vahvistaa samalla valtion taloutta.

Uusia valtio-omisteisia yhtiöitä

Valtiosta tuli syyskuun alussa Valmet Automotiven enemmistöomistaja yhtiön siirryttyä Suomen Teollisuussijoitus Oy:stä valtion suoraan omistukseen. Akkuliiketoimintaan keskittyvä Valmet Automotiven tytäryhtiö loncor Oy siirtyy valtion kokonaan omistaman akkuarvoketjua kehittävän Finnish Minerals Group Oy:n tytäryhtiöksi. Valtio-omistaja tavoittelee yhtiön uuden strategian avulla omistaja-arvon kasvattamista

Ylijohtaja, osastopäällikkö Maija Strandberg
Neuvotteleva virkamies Sinikka Mustakari

pitkäjänteisesti. Järjestelyn osana Finnish Minerals Groupin enemmistöomistukseen siirtyvä loncor vahvistaa tavoitetta rakentaa akkuarvoketjun liiketoimintaa Suomeen.

Suomen Ostoliikennekalusto Oy siirtyy VR-Yhtymästä valtion suoraan omistukseen ja valtioneuvoston kanslian omistajaohjaukseen. Omistuksen siirto on merkittävä askel rautateiden ostoliikenteen kilpailutukseen valmistautumisessa. Suomen Ostoliikennekalusto Oy aloittaa operatiivisen toimintansa alkuvuodesta 2026.

Jatkuva aktiivinen omistajaohjaus

Omistajaohjauksen suuntaa ja sisältöä määrittää aktiivisen omistajuuden toimintamalli, jossa korostuu jatkuvana työnä ammattitaitoinen hallitusten jäsenten valintaprosessi, yhtiökohtainen tavoitteellinen omistajastrateginen työ ja analyysi, aktiivinen dialogi yhtiöiden kanssa sekä omistajan näkemyksellisyys yhtiön tavoitteiden ja strategian suhteen ja omistamiseen liittyvien riskien seuranta ja hallinta.

Budjettivaikutukset talousarvioesityksessä 2026

Osakehankinnat määräraha 23.10.88

Hallitus päätti puoliväliriihen riihipäätöksissä lisäsopeutustoimista momentille 23.10.88, minkä takia momentin määrärahasoaa vähennettiin 3 M€/v. vuodesta 2026 lukien. Momentin määrärahasoksi jäi siten 700 000 euroa vuoden 2026 talousarvioesityksessä. Omistajaohjauksen näkemyksen mukaan ko. määrärahaso on pitkällä tähtäimellä kestävä eikä se vastaa todellista käyttöä. Määrärahaso tulisi tarkistaa tasolle, joka mahdollistaa omistajaohjauksen toiminnan ja lähivuosien yhtiöjärjestelyiden rahoittamisen ja vastaa todellista käyttöä. Määrärahason tulisi olla n. 2 M€, jotta sillä saadaan katettua omistajaohjauksen perustoiminnan ja vuosittaisten yhtiöjärjestelyiden pakolliset menot.

13.03.01 Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot

Momentille on arvioitu kertyvän 2 260 M€. Tuloarvon tasossa näkyy edellä mainittu investointiohjelman rahoittaminen. Tuloarviota tarkistetaan tarvittaessa lisäbudjeteissa vuoden 2026 aikana.

Omistajaohjausta koskevat asiat kolmannessa lisätalousarvioesityksessä

Osakehankinnat määräraha 23.10.88

Vuoden 2025 kolmannessa lisätalousarviossa haetaan valtuudet luopua Valmet Automotive Oyj:n, Gov Holding Oy:n ja IC Holding Oy:n omistuksesta kokonaan. Valmet Automotive Oyj:n omistuksen alarajan asettaminen 0 prosenttiin luo joustavuutta mahdollisille omistajastrategisille järjestelyille, jolloin valtio voi luopua omistuksestaan myöhemmin joko kokonaan tai osittain. Valmet Automotive Oyj:n omistuksen intressi on finanssi-intressi, ja myös muissa finanssi-intressin yhtiöissä valtiolla on valtuudet luopua omistuksestaan kokonaan. IC Holding Oy ja Gov Holding Oy ovat luonteeltaan väliaikaisia, Valmet Automotiven ja loncor Oy:n rahoitusjärjestelyn toteuttamiseen liittyviä, projektikohtaisia yhtiöitä. IC Holding Oy:n ja sen

Ylijohtaja, osastopäällikkö Maija Strandberg
Neuvotteleva virkamies Sinikka Mustakari

omistuksessa olevien loncor Oy:n osakkeiden siirto valtiolta Finnish Minerals Group Oy:lle edellyttää, että valtiolla on valtuudet luopua IC Holding Oy:n omistuksesta kokonaan.

Omistusrajamuutokset edellyttävät eduskunnan suostumusta valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 3 §:n mukaisesti.

13.03.01 Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot

Vuonna 2025 omaisuustuloja ennustetaan kertyvän alun perin budjetoitua enemmän, mistä syystä momentille esitettiin lisäystä 235 M€. Lisäys tuloarvioon aiheutuu tarkentuneesta osinko- ja pääomanpalautuskertymääarviosta sekä arviosta Postin listautumismyynnistä ja annista saatavista tuloista. Omaisuustuloja arvioidaan saatavan vuonna 2025 yhteensä 1 937 M€.

23.10.87 Pääomasijoitus Finnish Minerals Group Oy:lle

Valtioneuvoston kanslia ehdottaa momentille 23.10.87 vuonna 2023 myönnetyn määrärahan peruuttamista 170 M€ osalta ja vastaavan summan uudelleenbudjetointia vuoden 2025 kolmannessa lisätalousarviossa kolmen vuoden siirtomäärärahana. Finnish Minerals Group Oy (FMG) on kansallinen omistusyhteisö, joka varmistaa itse ja/tai yhteistyökumppanien kanssa, että toimialallaan Suomelle tärkeiden yhtiöiden/luonnonvarojen omistus on riittävissä määrin kotimaisissa käsissä, ja että Suomeen syntyy akkuarvoketjuun olennaisesti kuuluvaa korkean jalostusasteen yritystoimintaa. FMG:n toiminnan tarkoituksena on edesauttaa omistamiensa yhtiöiden kehitystä ja kasvua aktiivisen omistajuuden keinoin. Jäljellä olevaa 170 M€ määrärahaa on suunniteltu käytettäväksi Finnish Minerals Group Oy:n oman toiminnan rahoittamiseen sekä salkkuyhtiöiden ja muiden akkuarvoketjun hankkeiden kehittämiseen.